

1. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΝΕΙΣ ΣΟΒΑΡΟΣ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 01/07/2020 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 01/07/2020

Σελίδα: 14

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

«Η σημασία να είναι κανείς σοβαρός»

ΤΟΥ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ
ΤΣΑΚΩΝΑ

Δυστυχώς, όσο κλιμακώνεται, τόσο σε επίπεδο ρητορικής όσο και σε επίπεδο επιθετικής συμπεριφοράς, η πίεση στη χώρα μας από έναν πολλαπλά πιεζόμενο (τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό) Ερντογάν, τόσο πληθαίνουν οι υποστηρικτές της δυναμικής στρατιωτικής «απάντησης» στον προκλητικό Σουλτάνο. Σύμφωνα με μάλιστα με μια πρόσφατη μέτρηση της κοινής γνώμης, η στρατιωτική απάντηση προκρίνει το 56% των ερωτηθέντων συμπολιτών μας. Έχουμε αναρωτηθεί πώς έφτασε ένα τόσο υψηλό ποσοστό Ελλήνων και Ελληνίδων να προκρίνει αυτού του είδους τη λύση;

Με την Τουρκία να κλιμακώνει τη συμπεριφορά της, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στη χώρα μας, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, προτιμούν να λειτουργούν ως εμψυκτές της κοινής γνώμης επιλέγοντας να αγοράσουν από την πραγματικότητα συγκεκριμένη κατηγορία είτε δημοσιολογούντων είτε «ειδικών» περί την εξωτερική πολιτική. Είναι ενδιαφέρον ότι η συγκεκριμένη αυτή κατηγορία των «ειδικών», προσφάτως προχώρησε με ιδιαίτερη ευκολία – αν όχι ελαφρότητα – στην αναβάθμιση του παλαιότερα

προταθέντος διλήματος «αποτροπή ή συνθηκολόγηση» στο νέο – περισσότερο επιδεκτικό στο θυμικό του μέσου Ελλάδα – διλήμμα «υποταγή ή πόλεμος». Η Ελλάδα παρουσιάζεται έτσι ως μια χώρα άβουλη και αδύναμη που καταπίνει συνεχώς τις τουρκικές προκλήσεις. Συνακόλουθα η επιλογή της δυναμικής και σθεναρής στρατιωτικής απάντησης αποτελεί μονόδρομο.

Όμως θα ήταν χρήσιμο να έχουμε υπόψη μας ότι ούτε το διεθνές σύστημα και ο τρόπος λειτουργίας του προσομοιάζουν με εκείνο της εποχής του Πελοποννησιακού Πολέμου, ούτε και η Τουρκία είναι η «Γερμανία του Χίτλερ», όπου το διλήμμα «υποταγή ή πόλεμος» θα είχε ισχύ. Οι πραγματικότητες τόσο στο διεθνές όσο και στο περιφερειακό περιβάλλον είναι σήμερα πολύ πιο σύνθετες και οι στρατηγικές απαντήσεις της χώρας μας ιδιαίτερα δύσκολες, ειδικά απέναντι σε έναν γείτονα που στην «άσφαλ» και επιθετική συμπεριφορά του φροντίζει να περιλαμβάνεται ένας συνδυασμός παράνομων, νόμιμων και νομιμοποιημένων επιχειρημάτων. Αν και δυσκολότερες όμως οι στρατηγικές απαντήσεις, το βέβαιο είναι ότι δεν περιορίζονται στις δύο αμοιβαία κακές επιλογές, την υποταγή στις επιθυμίες του

απειλητικού κράτους ή τη στρατιωτική αντιπαράθεση με αυτό.

Πράγματι, σε μια ασύμμετρη σχέση ισχύος, το αδυνατότερο μέρος έχει στη διάθεσή του πληθώρα άλλων επιλογών μέσα στο πλαίσιο της εξισορρόπησης του κράτους που το απειλεί. Το περιεχόμενο αυτής της στρατηγικής (εσωτερικής και εξωτερικής) εξισορρόπησης της Τουρκίας καλούνται σήμερα να διαμορφώσουν οι «ειδικοί» της εξωτερικής πολιτικής, θέτοντας ταυτόχρονα τις προϋποθέσεις που πρέπει να ισχύουν προκειμένου αυτή να καταστεί επιτυχημένη: προτείνοντας συγκεκριμένους τρόπους θεσμικής προετοιμασίας της χώρας για την επιτυχή διαχείριση μιας (νέου τύπου) κρίσης με την Τουρκία και υποδεικνύοντας μια στρατηγική που «δεν παίζει με όρους ισχύος στο γήπεδο της Τουρκίας», αλλά επιλέγοντας το σωστό μείγμα «μαστίγης και καρδίου», εκμεταλλεύεται τόσο τις αδυναμίες και ανάγκες της Τουρκίας όσο και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει η χώρα (συμμαχίες, διεθνές δίκαιο), γνωρίζοντας όμως ότι αυτά για να δουλέψουν θα πρέπει να απολαμβάνουν εξωτερική νομιμοποίηση.

Η ανάπτυξη αυτής της στρατηγικής είναι μια επίπονη διαδικασία και προϋποθέτει σοβαρότητα και κυρίως γνώση των στόχων που η χώρα θέλει να επιτύχει, καθώς και των μέσων και των πραγματικών δυνατοτήτων που διαθέτει. Η δυναμική στρατιωτική απάντηση αποτελεί αντίθετα την εύκολη ικανοποίηση του προσβεβλημένου θυμικού ενός – ανεπαρκώς ενημερωμένου ή/και αδιάφορου – πολίτη που δυσκολεύεται να πιστέψει πόση ελαφρότητα μπορεί να εμπεριέχει η γνώμη κάποιων «ειδικών», οπότε δεν διατάζει και να την υιοθετήσει. Τα πράγματα βεβαίως μπορούν να γίνουν ακόμα χειρότερα εάν, μετρώνας το πολιτικό κόστος από την μη παρακολούθηση των προτιμήσεων των πολιτών, θελήσουν και τα πολιτικά κόμματα να ακολουθήσουν τον ίδιο δρόμο, υιοθετώντας ανάλογες λύσεις. Προσοράς ο κίνδυνος αυτός έχει αποφευχθεί, με την πλειονότητα των κομμάτων της αντιπολίτευσης να συναίνεσαν όσον αφορά την αντιμετώπιση της Τουρκίας μέσω της δημιουργίας ενός μετώπου λογικής και σοβαρότητας.

Ο Παναγιώτης Τσακώνας είναι καθηγητής Διεθνών Σχέσεων και Επικοινωνίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και επικεφαλής του Προγράμματος Ασφάλειας στο **ΕΥΑΜΕΠ**.